

ALAI

**MUNTELE
GOL**

Volumul I

ALAI

Muntele gol / Alai, București: RAO Distribuție, 2018

3 vol.

ISBN 978-606-006-157-1

Volumul I. – 2018. – ISBN 978-606-006-158-8

821.58

RAO Distribuție
Str. Bârgăului nr. 9-11, sect.1, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

ALAI
Hollow Mountain
Copyright © China Translation & Publishing House
Toate drepturile rezervate

Traducere din limba engleză
Alexandru Szollo prin Lingua Connexion

© RAO Distribuție, 2017
Pentru versiunea în limba română

2018

ISBN 978-606-006-158-8

Cuprins

.....❖.....

Partea întâi	
În bătaia vântului	7
Partea a doua	
Focul celest	173

Unu

.....✦.....

Trecuseră ani de zile de la incident. Între timp, Gela crescuse.

Enbo se plimba cu pași mari pe cărare. Cu capul plecat, străbătea distanța dintre ei. Teama lui Gela dispăruse, la fel ca vinovăția ce-i stătea în fire și pe care n-o putuse niciodată explica întru totul. Pe cărarea lungă, cu urcușuri și coborâșuri, dintre moară și sat, primul lucru pe care-l observă Gela la Enbo fu o pălărie de fetru care se legăna deasupra liniei pantei. Treptat, de sub pălărie își făcură apariția doi umeri lați, iar în cele din urmă, trupul puternic al lui Enbo se ridică parcă din sol, ca un demon din crusta pământului, care se îndrepta amenințător spre el. Chiar în ultimul moment dinainte ca ei să treacă unul pe lângă celălalt, Enbo înălță capul și-l privi pe Gela, cu ochii injectați.

Înainte, Gela se temea mereu; purta încontinuu povara unei vini pe care nu o înțelegea. Dar în acel moment era vorba despre altceva. Ridică privirea, iar flăcările fierbinți ale urii îi ieșeau din ochi, în ciuda tremurului ușor din piept. Dar flăcările nu aveau putere; se stinseră, iar ura fu înlocuită de îndoială. Apoi privirea-i coborî, iar capul îi căzu în piept.

Cei doi bărbați, unul tânăr, celălalt bătrân, se întâlneau mereu pe acea cărare. Confruntarea lor lipsită de cuvinte era pur și simplu parte din rutină. La început, tânărul Gela era timidul învins al

acestor lupte. Dar în acel moment, avantajul era al său – chiar dacă Enbo era încă în putere, îmbătrânea repede. Adesea, el era cel care ținea capul plecat, departe de privirea ageră a tânărului încă periculos. Chiar părea că începe să se resemneze cu înfrângerea.

Conflictul dintre Gela și Enbo pornise de la moartea unui copil. Copilul era cu patru ani mai mic decât Gela. Copilul era fiul lui Enbo.

Când băiatul avea nouă ani, fusese rănit de o pocnitoare în timpul petrecerii de Anul Nou Chinezesc¹. Rana i se infectase, iar băiatul murise la puțin timp după încheierea sărbătorii.

Arsurile de la pocnitori erau un risc obișnuit al vieții copiilor din sate, dar de obicei nu reprezentau niciun pericol. În acea zi fatică, un grup de copii agitați aprinseseră pocnitorile, le scăpaseră sau le aruncaseră haotic și se împrăștiaseră care-nctro. Lăsaseră în urmă un băiețel slăbuț și palid, cu o arsură, un băiețel care plângea în mijlocul micii piețe a satului. Lacrimile lui erau izvorâte mai degrabă din teamă decât din durere; se speria foarte ușor, iar din cauza acestei trăsături de caracter, era cunoscut în sat drept „Iepuraș”². Iepuraș plânsese tot drumul spre casă.

Povestea ar fi trebuit să se încheie, dar cum iarna se întindea dinspre Anul Nou Chinezesc spre Anul Nou Tibetan³, bandajul alb înfășurat în jurul gâtului lui Iepuraș devenea tot mai murdar. Băiețelul începu să se topească pe picioare de oboseală. În partea de vest a satului era o livadă de sălcii – când acestea începură să înmușurească, el îi spuse bunicii, cu vocea lui slabă:

– Am să mor.

Ținându-se de cuvânt, trecu la cele veșnice chiar în seara aceea.

¹ Cunoscut și sub numele de Anul Nou Lunar sau Anul Nou Asiatic, Anul Nou Chinezesc este celebrat în perioada dintre sfârșitul lunii ianuarie și a treia săptămână a lunii februarie, durând de obicei două săptămâni. Spre deosebire de calendarul occidental, cel chinezesc ține cont și de ciclurile lunare. (n.tr.)

² În original „Bunny” (în lb. engl. în original), (n.tr.)

³ Anul Nou Tibetan este celebrat în perioada februarie-martie. (n.tr.)

Înainte de moartea lui Iepuraș, începu să circule un zvon. Era genul de zvon care plutește parcă pe deasupra satelor, doar pe jumătate format. Zvonul spunea că pocnitoarea din cauza căreia se răni-se Iepuraș fusese aruncată de mâna lui Gela. Acela era zvonul – nici mai mult, nici mai puțin și, deși era nefondat, pătrunse în sat ca o briză ușoară, dar persistentă.

„Se înșală”, gândea Gela pentru sine la vremea aceea. „Eu nici n-am avut vreo pocnitoare. De unde să am eu pocnitoare dacă n-am tată?! Nici măcar un frate mai mare n-am, să fure una pentru mine.”

Se dusesse la bunica lui Iepuraș și o întrebase peste un tufiș:

– Îi credeți? Credeți că eu am aruncat pocnitoarea?

Bătrâna-și ridicase privirea încețoșată spre el.

– Mi-e la fel de milă de tine ca de el, copile. Nu, nu ai fost tu.

Dar prima oară când îl văzuse pe tatăl lui Iepuraș, furia din ochii omului mai în vârstă fusese aproape suficientă pentru a-l convinge că era într-adevăr răspunzător pentru moartea micului Iepuraș. Se simțea ca un hoț care furase vocea subțirică de iepuraș a băiețelului și trupul lui bolnăvicios, de iepuraș. Micuțul Iepuraș murise, iar trupul neînsuflețit îi fusese dus la crematoriu. Tot corpul fizic îi fusese cuprins de flăcări și transformat într-un fuior de fum negru, purtat de bătaia vântului.

Iepuraș stătea mereu la soare, alături de bunica lui, bucurându-se de liniște. Nu avea s-o mai facă. Nu avea să mai fie văzut niciodată în piața din sat.

Într-o după-amiază în care semințele albe și pufoase de salcie pluteau prin aer, Gela se îndrepta spre casă cu un sac de făină pe umăr. Atunci se întâlni cu tatăl lui Iepuraș, Enbo.

Când Enbo era copil, plecase de acasă ca să devină călugăr, luând-o pe urmele unchiului său, Jamcan Gonbo, care era lama¹ la mănăstirea Wanxiang. În anul 1956, din noul calendar, Enbo fusese forțat să se întoarcă la viața seculară din ordinul guvernului, alături de unchiul său lama. În sat, făceau parte din clasa superioară,

¹ Preot budist tibetan (n.tr.)

printre foarte puținii oameni care știau să scrie și să citească. Unchiul lui Enbo era cel mai școlit om din localitate. Enbo era al doilea cel mai școlit.

Jamcan Gonbo era un domn, care avea aura unui învățat. Era un model foarte bun de urmat pentru Enbo. Iar Enbo chiar avea multe în comun cu unchiul său – zâmbea ușor și avea niște ochi blânzi, deși aceștia păreau în contrast cu fizicul lui de om dur.

Dar Enbo, care înainta spre Gela, numai zâmbitor nu era. Trupul zdravăn îi era chircit de durere, iar ochii, de obicei atât de limpezi și strălucitori, păreau injectați și tulburi, pe un chip schimonosit de ură. Strălucirea din ochi îi era la fel de rece ca tăișul unui cuțit, dar cumva ardea dincolo de răceală, mai fierbinte decât tăciunii aprinși. Gela se opri. I se puse în nod în gât în timp ce încerca să se gândească la ce-ar fi putut spune, dar era pur și simplu țintuit în loc de privirea plină de dușmănie a lui Enbo și nu reuși să deschidă gura. Auzi o voce în stomac. Vocea spuse:

– Bunica a spus, a spus... că nu eu l-am omorât pe Iepuraș.

Desigur, doar el putea auzi vocea aceea din stomac. Enbo trecuse deja de el. În seara aceea, Gela simți în repetate rânduri dureri în piept, în timp ce stătea întins pe covorul din piele de oaie. Mai târziu, Iepuraș îi apărui în vis, cu un zâmbet timid întipărit pe față. Iepuraș vorbi, cu o voce slabă:

– Toți dau vina pe tine, dar nu tu ai fost ăla care-a aruncat pocnitoarea.

Gela se ridică. Avea răsuflarea tăiată.

– Și-atunci cine a fost? Trebuie neapărat să-mi spui! A fost Aga? Sau frații Wang Tie, sau Jimi Buză-de-iepure, fiul lui gură-spartă ăla de Lhowu Dongzhug, sau...

Era un vis ciudat. De fiecare dată când Gela spunea numele unui băiat din sat, fața acelui băiat își făcea apariția în spatele lui Iepuraș. Pe măsură ce le creștea numărul, fețele se făcuseră urâte și începuseră să-i dea târcoale lui Iepuraș. Vorbeau într-un singur glas:

– SPUNE-MI, CINE A FOST?

Fața lui Iepuraș deveni tot mai albă și mai puțin vizibilă, până când dispăru, ca o foaie de hârtie purtată de vânt. Gela o strigă pe *Ah-ma*¹, dar *Ah-ma* a lui nu era acasă; probabil că era din nou în hambarul de treierat. În hambarul care avea un miros deosebit, îmbătător – un loc perfect pentru ca bărbații și femeile să se bucure împreună de plăceri. Lacrimi mari, vărsate cu sughituri, curgeau șiroaie pe fața lui Gela.

Gela era un copil ilegal și adesea se întreba dacă asta era motivul pentru care era atât de singur. Poate că nașterea lui era motivul pentru care acea nedreptate cumplită se abătuse asupra lui. Tocmai din cauza acelei îndoieli dinlăuntrul lui, blândețea și zâmbetele care luminau atât de des fețele celor doi foști călugări îi dăduseră mereu un sentiment de căldură și chiar un soi de intimitate.

Jamcan Gonbo avea deja cincizeci de ani când se întorsese la lumea laică, deci nu era de mirare că păstra o distanță tipică pentru un călugăr față de femei, odată ce se întoarse în sat. Lui Gela îi plăcu să vadă stângăcia acelui lama, de obicei cu privirea senină, când o întâlnește pe mama lui Gela, genul de femeie care purta brăul legat larg, cum se spunea femeilor de moravuri ușoare. Din punct de vedere al oricărui călugăr, genul ăsta de femeie era o diavoliță, plină de cel mai periculos rău. Dar diavolița nu avea de gând să-l seducă sau să-i încalce limitele impuse de pioșenie, ci avea doar un obicei de a chicoti într-un mod pe care ceilalți îl găseau tulburător, deși chicotelile ei nu aveau vreun motiv anume. Îi plăcea să și bombăne de una singură, deși, la fel ca-n cazul chicotelilor, sporovăiala ei era întotdeauna un monolog.

Gela își închipuia în secret că fostul călugăr, Enbo, era tatăl său. Dar Enbo era căsătorit cu o altă femeie, cu frumoasa Ler Kymcog, și aveau împreună un copil, pe Iepuraș – Iepuraș cel plâpând. Dar după aceea, viața lui Iepuraș fusese brusc curmată de o pocnitoare, iar zvonurile din sat spuneau că pocnitoarea provenea din mâna lui Gela.

Băiatul își strigă mama, dar aceasta se dusesese-n hambarul de treierat. Lumina lunii pătrundea în cameră, așa că își scoase mâna

¹ „Mama“ (în lb. tibetană în original), (n.tr.)

pe fereastră. Mâna lui nu cunoscuse niciodată atingerea unui ambalaj din hârtie roșie folosit pentru a împacheta pocnitori, obiecte care făceau un zgomot infernal, invers proporțional cu mărimea lor. Dar în acel moment, în lumina tremurândă a lunii, simți limpede o pocnitoare, o acțiune concretă, explodându-i din vârfurile degetelor. Văzu sângele picurând, în timp ce o durere ascuțită îi sfâșia plămânii.

Doi

.....✦.....

Ler Kymcog era chiar frumoasă, dar pe vremea când era singură, puțini erau bărbații din sat care să fie dispuși să se însoare cu ea.

Era atrăgătoare pentru că avea talia delicată și tenul ca de porțelan, dar în zilele acelea, oamenii din satul Ji preferau o frumusețe ceva mai robustă. Această nouă tendință le dădea bătrânilor un motiv de a ofta; spuneau că, dacă ar fi fost tânără înainte ca Armata Populară¹ să-și înceapă Marea Eliberare, n-ar fi stat mult în sat. I-ar fi atras în mod sigur atenția vreunui șef care s-o ia repede de nevastă și s-o ducă de-acolo.

Dar în epoca aceea, întregul sat trebuia să meargă împreună la muncile câmpului; căpeteniile și șefii nu făceau vreo excepție – foamea era un pericol mereu prezent și profund egalitar. Deci frumusețea lui Ler Kymcog, care picase prost, se reducea la o singură întrebare: cine-și putea permite un simț estetic atât de dezvoltat în zile precum acelea?

– Dacă nu se găsește cineva să culeagă în curând floarea asta frumoasă, o să se ofilească în curând, îi plăcea mamei lui Enbo să spună, oftând.

¹ Armata comunistă chineză, fondată în 1927 (n.tr.)

Și ea fusese cândva o frumusețe cu ochi mari. De fapt, de la ea moștenise Enbo acei ochi și sprâncenele dese care, în combinație cu alura lui masculină, îl făceau pe fostul călugăr să fie destul de chipeș.

Când veni primăvara, aduse cu ea noi culmi ale compasiunii și îngrijorării față de tânără, în inima mamei lui Enbo. Într-o zi, o luă pe Ler Kymcog cu forța și o duse de mână la Enbo, ca să rezolve direct problema.

– Ar fi mare păcat ca o tânără floare așa de frumoasă să nu fie culeasă de un bărbat care să te merite, îi murmură ea lui Ler Kymcog, încă ținând-o de mână.

De fapt, la acel moment, sarcina lui Ler Kymcog era deja foarte avansată, după cum arăta faptul că talia ei, cândva minusculă, se lățise cât un butoi. Dar biata și bătrâna mamă a lui Enbo nu avea de unde să știe lucrul ăsta – avea cataractă și nu vedea bine.

În general, doar câteva femei din satul Ji reușeau să-și păstreze mințile întregi când treceau de cincizeci de ani; erau prea bune la inimă ca să țină piept bătrâneții. Acest lucru parcă profita de moli-ciunea lor și le tulbura mințile. În schimb, nervii lui Ler Kymcog erau la fel de fragili cum îi era și trupul, deci în momentul în care bătrâna îi mângâie mâna, asprimea pielii lipite de pielea ei fu suficientă pentru a o face să-și retragă cu sfială mâna și să o ia la goană, sperând să scape.

Bătrâna rămase pe loc și ciuli urechile. Auzea foșnetul îndepărtat al fustei tinerei. Auzea și vântul suflând prin lanurile de grâu, purtând cu sine cântecele cucilor, vestitori ai primăverii.

– Ce fată rușinoasă! râse ea.

Habar n-avea bătrâna că în urma acelei intervenții fără vreun succes, sfiioasa fată ajunsese direct în brațele fiului său. Se zbatu în brațele lui Enbo și-l ciupi, spunându-i, într-un amestec de suspine și râsete:

– Of, Enbo, mama ta mă place foarte mult, *de ce* nu te grăbești și nu mă iei odată de nevastă? imploră ea.

Enbo își simțea inima împovărată, așa că se duse la unchiul lui.

– Te rog, bate-mă, maestre, se prezentă el în fața lui lama.

– Crede-mă c-aș face-o. Dar nu vreau să risc să ucid vreo insectă micuță care să-ți fi rămas pe corp. Nepoate, eu știu că tu ai încălcat preceptele, dar sunt sigur că nu vrei să-mi sugerezi să fac la fel, nu-i așa? Nu asta e calea unui discipol și ar trebui să știi lucrul ăsta!

După ce-și exprimă clar punctul de vedere, Jamcan Gonbo o luă spre sat, la pas prin lanurile de grâu ce se unduiau. Ținea mâinile împreunate la spate. Își văzu sora stând lângă un izvor la umbra unui grup de chiparoși, privind spre el cu ochii ei încetoșați. În vremuri demult apuse, fusese frumusețea satului Ji.

Lama oftă pentru sine: „Tu chiar crezi că ești în stare să înțelegi lumea din zilele noastre?” gândi el, în sinea lui. Nici măcar oamenii care-aveau doi ochi buni cu care să vadă nu reușeau să înțeleagă mare lucru din ce se întâmpla în lume. Nici abilitatea de a citi, pe care el o avea, iar ea nu, nu era de mare ajutor.

Își întâmpină sora:

– Felicitări, draga mea soră, ai un nepoțel pe drum.

– Dar... nu se poate să fie adevărat, nu se poate să spui așa ceva! Enbo e călugăr; dacă așteaptă un copil, atunci Buddha îl va pedepsi pentru că a încălcat preceptele!

Jamcan Gonbo privi spre cerul albastru șters și răspunse cu o voce scăzută:

– Eu nu mi-aș face probleme. Buddha a fost prin alte părți în ultimii ani.

Nu era prea multă convingere în cuvintele ei, de la bun început, nici măcar când le scosese pe gură. Dar când începu să rumege ideea că Ler Kymcog și Enbo erau deja amanți, începu să plângă. Emoția era prea mare ca să-i poată face față, iar subconștientul ei alese să facă față situației făcând scurtcircuit – căzu la pământ, leșinată.

În timp ce mama lui zăcea pe pământ, fără ca el să știe, Enbo urca pe potecuța din lanul de grâu, cu onorabila intenție de a-i da veste în persoană. O mare de spice înalte de grâu, care tocmai ieșiseră pentru prima oară în acel sezon, aproape înghițea cu totul cărarea, cu ale ei tulpini înalte care se îndoiu în bătaia vântului.

Enbo, cu trupul său înalt și solid, o luă direct prin mijloc, ridicând nori de polen care sclipeau în lumina soarelui, în timp ce dădea la o parte valuri de spice.

Jamcan Gonbo îl urmărea. Vedea foarte multe – vedea roua care rămăsese în partea de jos a tulpinilor de grâu cum era transformată într-o ceață fină de picioarele lui Enbo, mare și solid, ca un animal sălbatic cu capul pleșuv.

Bătrânul era atât de copleșit de frumusețea scenei încât aproape că leșină și el. La urma urmei, acea bucurie avea în mod sigur aceeași natură precum iluminarea de care avea parte în timpul meditației reflective de la templu. Îngenunche lângă izvor și luă o gură de apă limpede și dulce, cu care-o stropi pe față pe sora lui inconștientă. Ea își veni în fire, tresărind, și privi o clipă spre coroneamentul uriaș al chiparoșilor de deasupra ei, deși imaginea pe care-o vedea era stropită cu apă de izvor. O clipă mai târziu, își schimonosea din nou fața, pregătindu-se să plângă. Jamcan Gonbo o ajută să se ridice în picioare și o consolă:

– E-n regulă, draga mea soră, hai, uită-te-n sus!

Ea se uită în sus și-și văzu fiul cum mergea cu pași mari și repezi prin lanurile de grâu, ridicând nori de polen de fiecare dată când picioarele lui lungi și mâinile lui mari se loveau de lăstarele proaspete de grâu. Fluturii care culegeau polen se ridicară alarmați în aer, învârtindu-se-n sus și-n jos în vârtejuri de vânt create de curenții de aer pe care corpul lui îi stârneau în jur. Întreaga scenă avea un aer artistic. În ochii ei, Enbo părea un spirit din Ceruri venit în vizită; liniile feței lui erau drepte și puternice, iar din ochi îi ieșea lumină. Chiar când ajunsese în fața ei, ea începu din nou să plângă:

– O, fiul meu, însoară-te cu biata femeie și adu-o acasă... trebuie neapărat să te însori cu ea!

În depărtare, răsună un gong. Pauzele dintre reverberațiile sale metalice absorbeau zgomotul produs de oamenii care ușuiau câteva găini și maimuțe de lângă marginea lanurilor de grâu – animalele erau cu ochii pe recolta comună a satului.

Era vara lui 1958. Gela, în vârstă de doar patru ani, mergea pe drum, cărând un săculeț în care era o pâinică de orz. La o privire mai atentă, ritmul lui târăgănat indica faptul că nu voia, de fapt, să ajungă nicăieri. În timp ce trecea pe lângă bătrânii chiparoși, văzu că oamenii cei mai buni din tot satul stăteau la umbra lor, lângă izvor. Tocmai își încercase norocul la moară, unde cei care măcinau grâne îi dădeau adesea micului ștregar niște resturi de pâine de orz. Mama lui, Sangdan, nu lucra mult, deci porția ei de grâu din partea echipei de producție era mereu mică.

Deși era în culmea verii, iar toamna nu-și făcuse cunoscute intențiile, mama și fiul rămăseseră fără mâncare.

Jamcan Gonbo îi făcu semn lui Gela să vină la el. Gela își trase nasul, apoi se îndreptă într-acolo și rămase în picioare în fața celor trei adulți.

Mama lui Enbo întinse o mână și îi lovi ușor săculețul.

– Te-ai descurcat bine astăzi, copile, îl felicită ea.

Gela zâmbi.

– Ia uitați-vă, zâmbetul lui este exact ca al mamei-sii, observă Enbo.

Era adevărat; zâmbetul lui Gela era o copie perfectă a expresiei prostești și nedisimulate a feței lui Sangdan.

Er Chiang – adică mama lui Enbo – mângâie mâna lui Gela cu compasiune și blândețe și murmură:

– Biet copilaș. Ce rău ai făcut tu vreodată?

Din faldurile robei ei, scoase o turtă acoperită cu semințe de sunșan prăjite. Rupse o bucățică și i-o puse băiatului în mâini.

– Of, biet copilaș, așteaptă tu numai să am eu nepotul meu. O să mă asigur că vă jucați împreună și-o să ai și tu un tovarăș de joacă!

Gela mușcă din turtă, apoi o zbughi de-acolo cu un zâmbet larg pe față. Alergă până acasă, unde mama lui, Sangdan, stătea sprijinită de cadrul ușii, arătându-și dinții albi, imaculați, într-un zâmbet larg, în aceeași măsură uluitor și prostesc.

lepuraș se născuse în timpul primei ninsori din acel an. Din acest motiv, vestea venirii lui pe nume păruse la fel de nouă și de proaspătă ca zăpada care-l însoțise. Fulgii dansau pe cer, căzând